

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/449/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

166/2017. (VII. 6.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos¹** 2016. július 28-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** 2017. július 6-án megtartott zárt ülésén **hozott állásfoglalását**

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos rendőrségen 2017. július 6-án terjesztette elő panaszát, majd a rendőrség felhívására 2016. szeptember 8-án telefonon keresztül akként nyilatkozott, hogy a Testület vizsgálatát kéri. Panaszában többek között a 2016. július 6-án fogatosított intézkedést kifogásolta. (A június 28-i események vonatkozásában előterjesztett kifogásait a Testület külön ügyszámon, FRP/250/2016/Pan és FRP/540/2016/Pan sz. alatt kezelte.) A Testület az alábbiakban csak a július 6-i eseményekre vonatkozó panaszt ismerteti.

I.

1) A panaszos a 2016. július 6-i szabálysértési meghallgatási jegyzőkönyvben terjesztette elő a panaszát, illetve az előállításról készült igazoláson.

A meghallgatása során előadta, hogy mind az öt vele szemben fogatosított rendőri intézkedést kifogásolja. Az intézkedések azonosítása végett felsorolta az arról szóló jelentések számát:

- 29022/4270/2016.id (2016. június 28-a 9 óra 45 perckor történt igazoltatás és ruházatatvizsgálás, testi kényszer alkalmazása);
- a 29022/42515/2016.id sz. (2016.június 28-a 16 órakor történt igazoltatás, előállítás, kényszerítő eszközhasználat);

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

- 01080/19213/2016.id (2016. július 6-i szabálysértési feljelentés);
- 01180/13585/2016.id (2016. július 6-án 12 óra 45 perckor történt igazoltatás, előállítás, kényszerítő eszközhasználat).

Meggyőződése szerint ezek az intézkedések jogszerűtlenek voltak. A feljelentések pedig több súlyos (véleménye szerint szándékos) hazugságot tartalmaznak. Az előállításokkal és a kényszerítőeszköz alkalmazásokkal szemben is panasszal él. Továbbá panaszolja, hogy a 2016. július 6-i előállítása meghaladta a 8 órát és senki sem tájékoztatta arról, hogy meghosszabbították volna az előállítását, annak ellenére, hogy a 8 óra letelte előtt erre rákérdezett a fogdaórtól.

A panaszos meghallgatása 2016. július 6-án 20 órától 20 óra 58 percig tartott.

2) Az igazolás szerint a panaszos előállítása 2016. július 6-án 12 óra 45 perctől 22 óra 34 percig tartott a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányságon. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy ez idő alatt sérülése nem, de panasza keletkezett. Az a panasza, ami a meghallgatási jegyzőkönyvben rögzítésre került.

II.

A) A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a Budapesti Rendőrfő-kapitányságtól (továbbiakban: BRFK), valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A rendőrség megküldte R. G. c. r. őrnagy feljegyzését arról, hogy a panaszossal telefonon sikerült felvenni a kapcsolatot, és a panaszos úgy nyilatkozott, hogy az ügyében kéri a Testület vizsgálatát.

2) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés rögzíti, hogy a panaszost 2016. július 6-án 12 óra 45 perckor vonták intézkedés alá, ennek keretében az a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 29. § alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján átvizsgálták, majd az Rtv. 33.§ (2) bekezdés f) pont I. fordulat alapján előállították. A panaszossal szemben az Rtv. 47. § alapján kényszerítő eszközt alkalmaztak.

A rendőri intézkedés során sérülése elmondása szerint jobb felső karján felszíni hámsérülés (bőrpír) keletkezett, de orvosi ellátást saját elmondása szerint nem igényel, ő maga is bagatellnek minősítette.

A sérülésével kapcsolatban meghallgatta őt M. Cs. r. őrgy., akinek ugyanezt szintén elmondta, továbbá kifejtette, hogy bántalmazást nem panaszol az intézkedést végrehajtóval szemben. Ezirányú panasza nincs, belátta, hogy az a testi kényszer vele járója. Kérései fordult M. CS. r. őrnagyhoz mielőbbi étkeztetése érdekében, amelyet a kérés címzettje továbbított a helyi szerv részére.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírásaként a jelentés rögzíti, hogy aznap a Budapest [...] Kerület O. P. sétányon található „Kertem” éven ismert területet érintően a Budapest Fővárosi [...] Kerületi Önkormányzat jegyzőjének [...] számú határozata alapján összehangolt rendőri intézkedésre került sor, az érintett területen tartózkodó személyek egy része jegyzői felszólításra, másik része rendőri tájékoztatás, intézkedés hatására, esetenként kényszerítő eszköz alkalmazása útján került eltávolításra. A terület biztonsági szolgálat részére történő átadása után oda egy munkagépet szállító tehergépjármű kívánt behajtani. A területről eltávolított személyek, és vele szimpatizálók a

tehergépjármű elé állva, ülve összekapaszkodva kívánták megakadályozni a jármű haladását, a területre történő behajtását.

A "Kertem" néven ismert területet övező közterületre korábban Sz. G. és A. N. H. magánszemélyek a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (továbbiakban: Gytv.) hatálya alá tartozó rendezvényt jelentettek be a Városligetben zajló munkálatok, a fák védelme érdekében.

K.-J. B. r. őrgy. 11 óra 28 perckor a jelen lévő személyeket tájékoztatta, hogy magatartásuk a Gytv. 2.§ (3) bekezdésébe ütközik, magatartásuk mások jogainak sérelmével jár, ezért a rendezvényt a Gytv.14.§ (1) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatta, és felszólította a jelenlévőket, hogy a jármű haladási irányából, a rendőrök által lezárt területről a parkosított terület irányába távozzanak.

A felszólítás eredménytelen maradt, ezért a tájékoztatást és a felszólítást megismételte. További eredménytelenség után, immáron harmadjára történő tájékoztatást, és felszólítást követően az Rtv. alapján rendőri intézkedés foganatosítását, kényszerítő eszköz - testi kényszer - alkalmazását, személyes szabadság korlátozását helyezte kilátásba.

A felszólítások eredménytelensége miatt az intézkedésre kijelölt járőrpár tagja M. A. r. őrm. és G. H. r. őrm. 11 óra 50 perckor a panaszt ismételten felszólította, hogy a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetését szakítsa meg, működjön együtt, távozzon a lezárt területről, ellenkező esetben testi kényszer fog alkalmazni. A felszólítás nem vezetett eredményre, ezért a panaszt testi kényszer alkalmazva kivitte (mindkét járőr egy-egy karját megfogta) kivitte, majd vele szemben - külön iratban- szabálysértési feljelentéssel ének, melyről a panaszt tájékoztatták, majd őt szabadon bocsátották.

A tehergépjármű előre haladását biztosító rendőri intézkedés során a panaszos ismételten visszatért a jármű elé, akadályozta annak továbbhaladását, oly módon, hogy eléállt, ezért az intézkedésre kijelölt járőrpár tagjaként V. K. r. törm. 12 óra 15 perckor felszólította, hogy a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetését szakítsa meg, működjön együtt, távozzon a lezárt területről, ellenkező esetben kényszerítő eszközt fogok alkalmazni. A felszólítás ekkor még eredményre vezetett és a panaszos a megadott irányba eltávozott.

Ezt követően a tehergépjármű előre haladását biztosító rendőri intézkedés során a panaszos elé, akadályozta annak továbbhaladását, ezért 12 óra 45 perckor a r. törm. és S.L. r.törm., elindult felé, mivel W. F. r. alezredes megjelölte a panaszt, amiért harmadszorra tért vissza a területre és a korábbi felszólítások ellenére sem hagyta azt el. Ekkor a panaszos úgy kezdett a tömegben mozogni, hogy ne tudjanak vele szemben intézkedést foganatosítani, az intézkedés alól megkísérelte magát kivonni, azonban mindvégig úgy mozgott, hogy a járművet akadályozó magatartását fenntartotta, a területet továbbra sem hagyta el. A r. törm. ezért a panaszos bal, S. L. r. törm pedig a panaszos a jobb karját megfogta, hogy ne tudja kivonni magát az intézkedés alól, melyet követően egyből közölte vele a r. törm., hogy többszöri rendőri felszólításra sem volt hajlandó véglegesen elhagyni a lezárt területet, ezáltal folytatólagosan elkövette a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését, illetve ezt nem volt hajlandó azt megszakítani. Közölte vele, hogy emiatt előállítják, amit nem volt hajlandó tudomásul venni, illetve próbálta magát kivonni a testi kényszer alól, ezért a rendőr a jobb felső karját a bal kezével, illetve csuklóját a jobb kezével megfogta, míg S. L. r. törm. a panaszos bal karját azonos módon megfogta, majd testi kényszer alkalmazva a panaszt a lezárt területen lévő tömegből kivezette.

Ezután a panaszos passzív ellenállást tanúsított, oly módon, hogy a betonra feküdt, és magát elengedte, miután K. B. r. őrm.-mel a karjait megfogták, illetve Sz. K. r. ftőrm. a lábait fogta meg, majd felemelték és tekintettel az ismételt elkövetésre és a szabálysértés továbbfolytatására az előállítás végrehajtása céljából a gépkocsihoz kísérte a r. tőrm. a panaszost.

A helyszínen igazolásra szólították fel, melynek eleget téve átadta a vezetői engedélyét, M. Cs. r. őrgy tájékoztatta a feljelentésről, illetve a jogorvoslati lehetőségeiről. A ruházatának átvizsgálása során (melyet a r. tőrm. hajtott végre) közbiztonságra különösen veszélyes tárgy, egyéb jogsértést megalapozó tárgy, anyag nem került elő.

A panaszos a szabálysértés elkövetését nem ismerte el, személyes körülményeire nem nyilatkozott, az intézkedés során a fentiekben megjelölt sérülése keletkezett.

Az intézkedésnél végig jelen volt K. B. r. őrm.

A parancsnoki kivizsgálás és vélemény szerint az intézkedés és a kényszerítő eszköz használat jogszerű, szakszerű és arányos volt.

Az előállítás meghosszabbítását a jelentésre rávezették, aláírója a [...]jelvénytűs rendőr, eszerint 0 óra 45 percre meghosszabbították az előállítást.

Az irat első oldalán egy kézzel írt feljegyzés olvasható, miszerint 16 óra 19 perckor vette át a feljelentést dr. J. Zs., de az nem tartalmazza mind a három rendőri intézkedést.

3) A panaszos által megjelölt szabálysértési feljelentés annyi többletinformációt tartalmaz, hogy a K.-J. B. r. őrnagy részéről elhangzott felszólítások eredménytelensége miatt intézkedésre kijelölt járőrpár tagjaként 11 óra 50 perckor a panaszost intézkedés alá vonta P. P. r. őrm., mivel az építési területre behajtani kívánó tehergépjármű haladását akadályozta azon cselekedetével, hogy beállt az elé és passzív ellenállást tanúsítva, nem mozdult onnan. Intézkedés alá vonta és ismételt felszólítottam, hogy a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetését szakítsa meg, működjön együtt, távozzon a lezárt területről, ellenkező esetben kényszerítő eszközt fog vele szemben alkalmazni. A felszólítás nem vezetett eredményre ezért H.N. jobb felkarját megfogta, M.A.M r. őrm. a bal felkarját, G. H. r. őrm pedig próbálta kiszabadítani az mögötte ülő H. N.-t a panaszos szorításából, melyet nem sikerült kivitelezni, így a két személyt a r. őrm. és M.A.M. r. őrm. a fent említett módon megfogta. S. L.r. tőrm. Úr pedig a panaszos bal felkarját; G. H. r. őrm. pedig a panaszos jobb felkarját, mely folytán így megtudták emelni őket, ezt követően pedig kivitték a lezárt területről, majd vele szemben szabálysértési feljelentéssel élnek, melyről az intézkedés alá vont személyt tájékoztatta a r. őrm., majd a panaszos szabadon bocsátotta.

A szabálysértés elkövetését nem ismerte el, személyes körülményeiről nem nyilatkozta, a rendőri intézkedés során sérülés nem keletkezett, a panaszos panasztételi szándékát jelezte.

A panaszossal szemben jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés ismételt, és folytatólagos elkövetése miatt szabálysértési feljelentéssel élnek. Az intézkedésnél jelen volt S. L. r. tőrm., és S. S. r. ftőrm.

4) S. A. r. ftőrm. és Sz. D. r. tőrm. szabálysértési feljelentése a korábbiakban ismertettekhez képest az alábbi többletinformációt tartalmazza.

2016. július 06-án 8 óra 20 perckor a fenti területen belül található nagy épület bejárata előtt intézkedés alá vonták a panaszost, aki két társával együtt egy betonba ágyazott PVC csőbe dugta bal kezét. Ezen idő alatt M. Cs. r. őrnagy a [...] számú jegyzői határozat alapján többször a Törvény nevében szavak előrebocsátásával felszólította a panaszost, hogy jogellenes magatartását fejezze be és határozatba foglaltak alapján hagyja el a helyszínt. A panaszos a felszólításokat tudomásul vette, de annak nem tett eleget és jogellenes magatartását tovább folytatta. Ezt követően a helyszínen lévő szakemberek segítségével a PVC csövet körül ölelő betont kalapács segítségével lebontották, majd kiszabadításra került a panaszos bal keze. A panaszos bal kezének kiszabadítása során sérülés nem keletkezett. A kiszabadítás során a panaszos bal karját S. A. r. ftőrm. mindkét kezével megfogta és teste mellett tartotta. Sz. D. r. törm. ezen idő alatt a panaszos jobb csuklóját fogta bal kezével, illetve jobb karjával nevezett fejét a mellette lévő személy hátára támasztotta. S. Zs. r. őrm. a panaszos jobb felkarját fogta mindkét kezével. A kiszabadítást követően a panaszos az intézkedés helyszínétől körülbelül 1 méterre lévő szőnyegre lett ültetve, ahol adatai rögzítésre kerültek. Személyes adatai a körözési nyilvántartásokban ellenőrzésre kerültek, melyekben nem szerepelt. A panaszost az intézkedés során tájékoztatták, hogy vele szemben jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt szabálysértési feljelentéssel élnek, melyet megértett és tudomásul vett. Az intézkedés során alkalmazott testi kényszer alkalmazásáról részére igazolás került kiállításra, melyet aláírásával ellátott. Az igazolás egy példánya részére átadásra került. Az igazolás kiállítását követően a panaszost felszólították, hogy a jegyzői határozatban foglaltaknak tegyen eleget és önként hagyja el a lezárt területet, melynek nem tett eleget és lefeküdt a szőnyegre. Ekkor S. A. r. ftőrm. a bal karját, S. Zs. r. őrm. a jobb karját, Sz. D. r. törm. jobb lábát, O. K. r. zls. bal lábát megfogta és földről felemelve a főbejáraton keresztül a lezárt területről kivitte. A bejárat előtt a panaszos földre tétele sérülés nélkül megtörtént.

Az intézkedés befejeztével a panaszost tájékoztatták az Rtv. szerinti panasztétel lehetőségéről, valamint a rendelkezésre nyitva álló határidőről.

5) Dr. J. Zs. r. szds. 2016. július 7-én kelt jelentése szerint 2016. június 28. napján, valamint 2016. július 6. napján az önmagukat Ligetvédőknek nevező csoporttal szemben több alkalommal összehangolt rendőri fellépésre került sor Budapest [...] Kerületében, a Városligetben.

A panaszossal szemben 2016. június 28. napján rendőrségi objektumba való előállítás nem történt meg, mivel őt egészségügyi intézménybe szállították.

2016. július 6-án több alkalommal felszólították a panaszost, hogy Budapest [...] Kerületében, a Városligetben található "Kertem" elnevezésű területről távozzon, mely jogszerű rendőri felszólításnak nem tett eleget, ezért vele szemben intézkedést foganatosítottak. 2016. július 6. napján 8 óra 20 perckor és 11 óra 50 perckor a rendőri felszólítás és a figyelmeztetés, valamint a szabálysértési feljelentésről való tájékoztatás után a területről testi kényszer alkalmazásával távolították el, azonban a területre több alkalommal visszatért, vele szemben harmadik alkalommal, 12 óra 45 perckor előállítást foganatosítottak.

A panaszos a BRFK által meghatározott [...] Kerületi Rendőrkapitányságra került előállításra öt másik személlyel együtt. (2016. július 6-án a személyi szabadságukban korlátozott

Ligetvédőket több Kerületi Rendőrkapitányságra állították elő).

Az intézkedéseket foganatosító hivatalos személyek a [...] Kerületi Rendőrkapitányságon írták meg a feljelentéseket, valamint a személyi szabadságot korlátozó intézkedésekről a jelentéseket, ezzel egyidejűleg a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság egyik szabálysértési előadója, valamint a BRFK RSZ Igazgatásrendészeti Főosztály egy előadója átirányításra került az eljárások lefolytatása céljából a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság objektumába.

A panaszos mindhárom intézkedéséről szóló összes jelentést és feljelentést 19 óra körüli időben kapta kézhez a r. szds., illetve vele szemben a 2016. június 28. napján foganatosított két intézkedés miatt már folyamatban volt a szabálysértési eljárás, ezért ez a három új intézkedés ehhez az eljáráshoz került iktatásra.

Mind a hat személy szabálysértési eljárásainak iktatását a r. szds. végezte.

Eközben a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság két szabálysértési előadója a már beiktatott ügyekben az eljárás alá vont személyeket folyamatosan hallgatta meg, amint a meghallgatást befejezték egy személlyel szemben a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztály megbízott osztályvezetőjével, K. G. B. c. r. alezredes-sel a határozatokat írt a r. szds. a meghallgatott személyekkel szemben.

19 óra 45 perc körüli időben - mivel az első előállítás a [...] Kerületi Rendőrkapitányságra 12 óra utáni rövid idővel történt - fogvatartásért felelős [...] Kerületi Váltásparancsnok részére jelzésre került, hogy az előállítások időtartamát hosszabbítani célszerű, mivel az előállító helységekből való szabadítás, a határozatok átadása valamint a személyi szabadságot korlátozó igazolások kitöltése az első előállított személyekkel szemben nem volt biztos, hogy a 8 órán belül végrehajtásra kerül. Arról a szándékról, hogy a hosszabbításokra intézkedés történjen a meghallgatást foganatosító [...] Kerületi szabálysértési előadók tudtak.

A panaszos meghallgatása 20 órakor kezdődött úgy, hogy a meghallgatást foganatosító előadó részére az öt rendbeli cselekményeket kijegyzetelte a r. szds., eközben az ügydöntő határozat indokolásának tényállási része majdnem kész volt, a meghallgatáson elmondottak határozatban való rögzítése hiányzott, illetve az Igazgatásrendészeti Főosztály bent tartózkodó munkatársai a tényállás revízióját végezték. Az eljárás alá vont személy meghallgatása 20 óra 58 perckor fejeződött be, 13 perccel a 8 óra lejártja után, ezért a meghallgatást foganatosító előadó szóban tájékoztatta még a meghallgatás során, hogy az előállítás ideje 4 órával meghosszabbításra került. A meghallgatást foganatosító előadó kezében azon személyi szabadságot korlátozó jelentések, melyen ez írásban rögzítésre került nem volt ott tekintettel a meghallgatás majdnem egy óráig tartó idejére, ezért külön a meghallgatás közben az eljárás alá vont személy részére klasszikus módon nem került kihirdetésre.

6) A rendőrség egy másik ügyben (FRP/258/2016/Pan) megküldte W. F. r. alezredes 2016. július 6-án írt jelentését, amely szerint aznap 7 óra 5 perckor a BRFK Rendészeti Szervek Közrendvédelmi Főosztály főosztályvezető-helyettese vezetésével megfelelő létszámú rendőri erő megjelent a Budapest [...] Kerület, O. P. sétány 3-5. szám alatt található elkerített területnél, tekintettel arra, hogy a helyszínen a tulajdonos hozzájárulása nélkül, több személy jogosulatlanul tartózkodott, így magatartásukkal birtokháborítást valósítottak meg. A

jogérvényesítés érdekében Budapest Főváros VIII. kerület [...] Kerületi Polgármesteri Hivatal [...] szám, 2016. június 30-án birtokvédelmi határozatot, továbbá annak végrehajtására, 2016. július 4-én végzést hozott, melyben a végrehajtás rendőri közreműködéssel történő fogatosítását rendelte el. A fenti helyszínen megjelent az ügyben eljáró [...] Kerületi Önkormányzat jegyzője is, aki a területen lévő személyek részére egyesével ismertette a birtokvédelmi határozat tartalmát, ezzel együtt a határozat I-I példányt átadta részükre.

A jegyzői felszólításra 23 fő önként, saját elhatározásból, rendőri közreműködés mellőzésével elhagyta a bekerített területet. További 12 fő azonban a jegyzői felszólítás ellenére nem hagyta el a területet. Velük szemben rendőri felszólításra is sor került az alábbi szöveggel: *„Hölgyeim és Uraim! Közlöm Önökkel, hogy a Budapest Főváros [...] Kerületi Önkormányzat jegyzőjének [...] számú határozata alapján elrendeli birtokvédelem hatálya alatt álló területen tartózkodnak A birtokvédelem alatt álló területen történő tartózkodásuk jogszabályellenes, így felszólítom Önöket, hogy a bekerített területet az O. P. sétány irányába hagyják el. Felszólítom Önöket, hogy a jogsértő magatartásukat fejezzék be, és a területet az O. P. sétány irányába hagyják el. Amennyiben a rendőri felszólításának nem tesznek eleget, úgy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV törvény alapján Önökkel szemben rendőri intézkedésre kerül sor. Aki a jogszerű rendőri intézkedésnek nem engedelmeskedik, azzal szemben festi kényszer, vagy egyéb kényszerítő eszköz-alkalmazásra, feljelentésre és személyi szabadságának korlátozásra (előállításra) kerülhet sor.”*

A fentiekben felszólított és jelen lévő 12 fő testi kényszer alkalmazásával hagyta a területet. Ezekben az esetekben rendőri felszólítást követően az intézkedések oly módon kerültek végrehajtásra, hogy az egyes személyeket 2-4 fő rendőr biztonságosan a végtagoknál megfogta, és a területről gyalogosan kikísérte (6), vagy a személyt fölemelve (6) az érintett terület határán kívül vitte. Fenti 6 esetben a kényszer azért vált szükségessé, mert az intézkedéssel érintett személyek egyfajta, erre a célra előkészített, betonnal kiöntött ládába bilincseltek a saját kezeiket. A beton eszközök minden esetben műszakilag szétbontásra kerültek. Fentiek közül két fő a területen lévő kétemeletes épület lapos tetején helyezkedett el, szintén a beton elemek felhasználásával. Velük szemben, a rendőrök megítélése szerint a tetőről való lekísérés nem volt biztonságos, így a Katasztrófavédelem értesítésére is sor került. Ennek következtében 8 óra 18 órakor K. Z. t. őrnagy vezetésével 9 tűzoltó érkezett a helyszínre, és speciális „mentőágy” segítségével a személyeket sérülésmentesen leemelték a tetőről.

Minden, a területen tartózkodó, és önként távozó, vagy kényszerrel eltávolított személy esetében megtörtént a figyelemfelhívás annak érdekében, hogy a személyes tárgyaikat vegyék magukhoz, melynek eleget is tettek.

Az intézkedés jogalapja a Szolgálati Szabályzat 37. § (1) bekezdése. A terület átvizsgálása 10 óra 55 perckor megtörtént, a jogszerűtlen benntartózkodás megszüntetésre került. Ezt követően 11 óra 3 órakor a terület őrzése átadásra került a biztonsági szolgálat részére, akik a területen maradt személyes, valamint egyéb használati tárgyak felelős őrzéséről gondoskodnak.

A területre 11 óra 4 órakor egy munkagépet szállító tehergépjármű érkezett, azonban a járműszerelvény elé (a P. L. út irányába haladva) a liget közterületi részén jelen lévő, mintegy 50 fő a földre leült, tekintettel arra, hogy elmondásuk szerint a közterületen demonstrációt jelentettek be, ezáltal joguk van a területen tartózkodni.

11 óra 12 órakor Sz. Z., a [...] Zrt. műszaki vezetője dokumentált módon elmondta, hogy a gépjármű elé leülő személyek akadályozzák a munkagép bejutását a munkaterületre, így felkérte a rendőrséget a szükséges intézkedések megtételére. Elmondta, hogy a demonstráló tömeg tevékenysége és

cselekménye miatt a munkálatokat nem tudják elkezdni, nyilatkozta, hogy a munkája végrehajtásában jogsérelem éri, ezért kéri a jogellenes állapot megszüntetését.

A fentiek alapján a rendelkezése álló KR állománya a demonstráló tömeget egysoros rendőri sorfállal „szeletelve” állta körbe úgy, hogy a zárási területen belül maximum 15 fő demonstráló személy maradjon.

A rendőri felszólításokat 11 óra 28 perc és 13 óra 1 perc között többször megismételve, 3-4 fős csoportonként K.-J. B. r. őrnagy asszony a BRFK Rendészeti Szervek, Közrendvédelmi Főosztály, KGJO Osztályvezetője az alábbi szöveggel hajtotta végre: „Hölgyeim és Uraim! K-J. B. r. őrnagy vagyok, a BRFK Közrendvédelmi Főosztályról! Közlöm Önökkel, hogy magatartásuk a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2. § (3) bekezdésbe ütközik, mások jogainak sérelmével Jár, ezért a rendezvényt a gyülekezési jogról szóló 1989. évi 111. törvény 14. § (1) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről a Városliget füves terület irányába távozzanak.”

Második felszólítás: „Hölgyeim és Uraim! Ismételten felhívom figyelmüket, hogy magatartásuk a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi 111. törvény 2. § (3) bekezdésbe ütközik, mások jogainak sérelmével Jár, ezért a rendezvényt a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (1) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről a Városliget füves terület irányába távozzanak

Harmadik felszólításra: „Hölgyeim és Uraim! Harmadszorra, egyben utoljára felhívom figyelmüket, hogy magatartásuk a Gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 2. § (3) bekezdésbe ütközik, mások jogainak sérelmével Jár, ezért a rendezvényt a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény 14. § (1) bekezdése alapján a Törvény nevében feloszlatom. Jogsértő magatartásukat fejezzék be, a helyszínről a Városliget füves terület irányába távozzanak, ellenkező esetben a rend helyreállítása érdekében a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. alapján rendőri intézkedésre kerül sor.”

A rendőri felszólításokra a tömeg a területet nem hagyta el, így az alábbi rendőri intézkedésekre került sor:

Az intézkedések során az alábbi rendőri intézkedésekre került sor: 68 önálló szabálysértési feljelentés a 2012. évi II. tv. 216. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) szerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt. Ezekben az esetekben rendőri felszólítást követően az intézkedések oly módon kerültek végrehajtásra, hogy az egyes személyeket 2-4 fő biztonságosan megfogta, és a területről gyalogosan kikísérte, vagy a személyt fölemelve az érintett terület határán túl vitte és helyezte el. 12 fő előállítás és szabálysértési feljelentés együttesen (1 fő személyazonosság megállapítása érdekében, 11 fő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés továbbfolytatása miatt). A 11 fő előállítása akkor vált szükségessé, amikor a passzív ellenállásuk következtében a területről testi kényszerrel kiszállításra kerültek, ennek ellenére jogsértő cselekményüket megismételték. 1 főt pedig hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt elfogtak. A területről való testi kényszerrel történő elszállításkor az intézkedés alá vont, a lábát megfogni kívánó rendőrt több esetben fejen és test tájékon rúgta. A demonstráló személyek rendőri közreműködéssel elhagyták a területet, így 14 óra 10 perckor a munkagépet szállító járműszerelvény az úton felvonult, majd a munkagép letétele után 15 óra 10 perckor távozott a helyszínről.

7) A rendőrség által megküldött kamerafelvételek (3 CD lemez) a következőket rögzítették.

a) Az egyes kamera felvételén 3 file található.

a1) A 000001 elnevezésű file-on lévő felvétel 33 perc hosszúságú (Az időbélyegző szerint 2016. július 6-án 8 óra 20 perctől 8 óra 46 percgig tartó események láthatók rajta.). A külső

helyszíneket követően a panaszos elvitele látható. A panaszos a földön ül, négy rendőr fogja közben, a panaszos telefonon közvetíti az eseményeket. az egyik rendőrt megkérdi, hogy hogyan hívják, de az nem mondja meg a nevét. Egy idő után a panaszos lábát elengedi a két rendőr, a panaszos törökülésben ül, ketten fogják az alkarját, vállát. Később a rendőrök teljesen elengedik a panaszt (de mellette maradnak), aki végig a rádióadásnak közvetíti az eseményeket. A rendőrök hagyják beszélni, de a telefont csak kihangosítva használhatja. Később igazolásra szólítja fel O. K. r.zls.. A panaszosnak nincs személyigazolványa, de vállalja, hogy bediktálja az adatait, majd közli, hogy a lakcímkártyája és a jogosítványa ott van, amit át is ad. Két perccel később a rendőr szól neki, hogy fejezze be a beszélgetést és a rendőrökre figyeljen. A panaszos megkérdezi, hogy elmehet-e rendőri kísérettel wc-re, amire azt mondják neki, hogy mindjárt végeznek, kikísérik és elmehet wc-re. A panaszos közli, hogy nagyon kell neki, és akár egy palackba is szívesen belevizel, de a rendőrök nem engedik. A panaszos ezt belemondja a telefonba is. Majd további leírást ad az intézkedésről, ekkor már 7 rendőr állja körbe, miközben ő még mindig a földön ül.

Ezután G. Sz. r. tzls. átadja az igazolást a kényszerítő eszköz alkalmazásáról a panaszosnak, a panaszos beolvassa az igazolást a telefonba, bejelöli, hogy panaszja keletkezett. A panaszos arra a kérdésre, hogy önként elhagyja-e a területet, lefekszik a földre. A panaszt négy rendőr megemeli, majd kiviszi.

a2) A 00004 elnevezésű file 6 perc hosszúságú, az időjelzés szerint 11 óra 37 perc van. A felvételen a területről kikísért személyek igazoltatása zajlik, adataikat rögzítik. A felvételt készítő arrébb sétál, és ott egy földön fekvő panaszos (11:41) és társa látható, itt is intézkedés zajlik. A felvételen később a haladásban akadályoztatott munkagép is, mindenütt tüntetők és rendőrök.

a3) A 00005 elnevezésű, közel 13 perc hosszúságú file 11 óra 43 perckor folytatódik, ahol az előző felvétel véget ért. A fekvő panaszt kívánják azonosítani/igazoltatni. Ezt követően más személyek igazoltatását rögzíti a felvételkészítője.

a) A kettes kamera felvételein a kora reggeli órákban, 7 óra 38 perckor a rendőrök egymás után nyitják fel a sátrakat, majd először a jegyző ismerteti az önkormányzat határozatát, majd pedig aki önként nem távozik, azzal a rendőrök ismertetik a [...] Kerületi jegyző határozatát és felszólítják a távozásra, majd pedig akik önként nem hajlandóak elhagyni a területet, azokat testi kényszerrel távolítják el. Ezt követően az épületnél lévő, illetve az épületen lévő személyekkel (köztük a panasossal, akinek a keze a betonba öntött PVC csőben van) is közlik a határozatot ugyanezen a módon.

c) A harmadik CD lemezen a 4-es kamera hét felvétele látható.

c1) A 003-as számú felvétel 30 perc hosszúságú, rajta három földön ülő tüntetővel (köztük a panaszos) szemben intézkednek, akik egy betonnal teli szekrénybe rögzítették a kezüket egy-egy csövön keresztül. A panaszos folyamatosan telefonon közvetíti az eseményeket valakinek. K. M. r. őrnagy bemutatkozást követően felszólítja őket a távozásra a jegyzői határozat alapján, ellenkező esetben jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés miatt intézkedésre fog velük szemben sor kerülni. A panaszos értetlenkedik, hogy mi köze az adott területhez a [...] kerületi jegyzőnek, amikor egy másik kerületben vannak. A rendőr ezt követően megkérdi, hogy megértették-e a figyelmeztetést, amire igenlő választ adtak. A panaszos nehezményezi, hogy a rendőr nem mutatkozott be, amire a r. őrnagy elmondja, hogy bemutatkozott, de megismétli. A panaszos közli, hogy épp egy rádióműsornak közvetít, ekkor több rendőr megfogja a két tüntetőt, a fejüket húzzák, illetve lefelé nyomják, egy

falapot tesznek az arcukat védendő a kezük elé, és kalapáccsal elkezdik a betont szétverni. Ekkor mind a három tüntető el kezd kiabálni, hogy hagyják abba, mert fájdalmat okoznak. A rendőrök azonban nem a kezüket, hanem a PVC csövek közötti betont ütik, láthatóan kellő óvatossággal és körültekintéssel. A hang alapján vélhetően a panaszos kiabál miszerint a kezére ütöttek, de eközben épp egy másik személy kezénél dolgoznak. A panaszos többször ki az egyik rendőr, hogy ne szegüljön ellen és vegye ki önként a kezét a csőből. A panaszos közli, hogy nem szegül ellen, de nem veszi ki a kezét. A panaszos noha a bontás elején felszólították, hogy hagyja abba a telefonálást, közben is telefonon közvetíti az eseményeket. A PVC csövek egy vasrúddal vannak egymáshoz rögzítve, amit erővágó segítségével vágnak el a rendőrök. Miután a panaszos kezét kiszabadították, a kamerának mutatják, hogy a panaszos a csőben a vasrudat szorítja, amit a felszólítások ellenére sem enged el. A másik két tüntető elengedi, az ő kezüket könnyen kiszabadítják. Végül a panaszos is elengedi, de a kezének eltávolítása után is passzívan ellenáll, elernyeszti a testét. Ezt követően a női panasossal szembeni intézkedést rögzítik. Az idő bélyegző szerint 8 óra 33 perc van. A hátralévő időben a hölgygel szembeni intézkedés látható, a felvétel legvégén 4 rendőr kicipeli őt a területről.

c2) A második felvétel (007 file név) két perc hosszúságú, 11 óra 40 perc körül rögzítették. Egy férfit igazoltatnak, valamint a földön fekvő félmeztelen panaszos látható.

c3) Az ezt követő, egy perc hosszúságú felvételen (008 file név) is a panaszos látható, aki lehunyt szemmel fekszik, nem reagál a rendőri kérdésre, ezért a rendőr ellenőrzi a panaszos pulzusát, illetve, hogy eszméleténél van-e a panaszos. Ezután oda megy M. Cs. r. őrnagy is, és közli a panasossal, hogy ellene jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt szabálysértési feljelentést tesznek. Ezután megkérdi, hogy elismeri-e a szabálysértést, kíván-e magát igazolni. A panaszos egyik kérdésre se reagál. A rendőr a kamerának rögzíti, hogy a panaszos korábban hallott és kommunikáltak, tehát a panaszos ellenszegül.

c4) A két perc harmincöt perc hosszúságú negyedik felvételen (009 file név) más személyek igazoltatása és a eltávolítása látható. Eközben a panaszos még mindig a földön fekszik.

c5) Az ötödik felvételen (010 file név) további személyekkel szembeni igazoltatás látható, eközben a panaszos még mindig a földön fekszik.

c6) A tizenkét perc hosszúságú, 018 file nevű felvételen a panaszos kérdez egy rendőrt, hogy ő tekinthető-e a helyszíni parancsnoknak, illetve, hogy a lelkiismereti és erkölcsi értékeinek megfelel-e, ami most itt jelenleg folyik. (Amire a férfi reakciójából ítélve a rendőr kitérő választ ad.) Ezt követően K.-J. B. r. őrnagy tájékoztatása hallható, amit a nagy hangzavar miatt nem kivehető, a végéből annyit érteni, hogy „ezért felszólítom Önöket, hogy hagyják el a helyszínt a parkos terület irányába.” Majd azzal folytatódik, hogy felszólítja ismét a jelenlévőket, hogy a jogsértéssel hagyjanak fel és a helyszínt hagyják el. A felolvasatásra irányuló felszólítás ismét elhangzik, de mindenki egyszerre kiabál, pár tüntető összekapaszkodik, köztük a panaszos is. A panaszos ezt követően külön is felszólítják, aminek a hatására a panaszos lassan elindul kifelé, majd odébb megáll, majd közli, hogy elhagyta azt a területet a parkos terület irányába, akkor most szeretne hallani három felszólítást, mert hogy azt a területet elhagyta és most már másik területen áll. Erre az egyik rendőr valamit mond neki, ami a panaszos szerint nem felelt meg a korábbiakban elhangzott felszólításnak, és kéri, hogy a korábbi rendőr (K.-J.B.) ismét szólítsa fel. Közben ismét kifelé halad egy keveset a tömegből, majd kimegy a szélére, aztán később ismét visszatér a tömegbe. Ezt követően egy biciklis férfival szemben intézkednek. A felvétel ezután a tömeget

pásztázza.

c7) A 022-es nevű, nyolc perc időtartamú file-on ugyanazok a személyek láthatóak, akik az előbbi felvétel végén (három nő). Az egyiküket három rendőr elviszi, mivel a nő passzívan ellenáll, másikat (az idősebb hölgyet) négyen viszik el, a munkagépek mögé. Ezt követően a Készenléti Rendőrség állományába tartozó rendőrükből álló sorfal látható, a mögöttük álló személyek „Bátorság” feliratú transzparenst tartják. A békés tömeget pásztázza a felvételt készítő, majd K.-J. B. r. őrnagy három férfihez lép és elmondja, hogy mivel gyülekezésük mások jogainak sérelmével jár, ezért gyülekezésüket felosztatják, majd felszólítják őket a távozásra. A felszólítást kétszer megismétlik, kiegészítve azzal, hogy amennyiben nem hagynak fel tevékenységükkel, rendőri intézkedést foganatosítanak velük szemben, illetve akivel szemben aznap másodszor intézkednek, azzal szemben személyes szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak. Az egyik nő folyamatosan kiabál, hogy jogellenesen járnak el a rendőrök. Közben rendőrök lépnek oda hozzá, és el akarják vinni, de ő kikéri magának, hogy ne érjenek hozzá. Végül a rendőrök elvezetik. A felvételen ezt követően a panaszos látszik, aki elmondja, hogy az előbb a Készenléti Rendőrség állománya mellett állt, de senki sem intézkedett vele szemben. Ezt követően több rendőr megfogja a panaszost és kivezeti, valaki hátulról azt mondja, hogy harmadjára lett felszólítva, hogy hagyja el.

B) A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a Pesti Központi Kerületi Bíróságtól (továbbiakban: Bíróság).

a) A Bíróság megküldte a panaszos ügyében hozott szabálysértési végzést, amelyben a panaszosnak a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság szabálysértési határozata ellen benyújtott kifogása miatt sorkerülő bírósági eljárásban a panaszossal szemben megszüntették a szabálysértési eljárást. A bíróság a 2016. június 28-án 9 óra 45 perckor, a 16 órakor, a július 6-án 8 óra 20 perckor, a 11 óra 50 perckor és a 12 óra 45 perckor történeteket vizsgálta.

A bíróság a június 28-i ügyek kapcsán a döntésében arra jutott, hogy az Alkotmánybíróság 31/2015 (XI.18.) sz. határozatában kimondta, hogy az elkövetési magatartás megfogalmazása a védett jogtárgy szerinti jogalkotói célhoz mérten túlzottan tág kereteket biztosít a jogalkalmazás számára azzal, hogy az engedetlen magatartásokat túl széles körben engedi szankcionálni. A rendvédelmi szerv vagy vámszerv intézkedésével összefüggésben tanúsított engedetlen magatartások ugyanis nem feltétlenül, nem minden esetben irányulnak a rendészeti igazgatás rendje, illetőleg a jogszerű intézkedések végrehajtása ellen. A jogtárgy védelmi igényének hiányában pedig a tényállás alkalmazása adott magatartással szemben a jogalkotó által elérni kívánt céltól eltérőnek, vagyis önkényesnek minősül. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 39.§ (1) bekezdése szerint, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az Alkotmánybíróság döntése mindenkire nézve kötelező.

A bíróság álláspontja szerint a panaszos egy – részben spontán – békés tüntetésen vett részt az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében biztosított békés gyülekezéshez való jogát gyakorolva. A szabálysértési határozat szerint a panaszos megvalósította a szabálysértést, mivel a területet többször felszólítás ellenére nem hagyta el. A bíróság álláspontja szerint ugyanakkor a panaszos passzív magatartása nem irányult a rendészeti igazgatás rendje, illetőleg a jogszerű intézkedések végrehajtása ellen, emiatt nem alapozhatja meg a szabálysértési felelősségét sem. Ezét a Szabs. tv. 216.§ (1) bekezdésében írt szabálysértési tényállás alkalmazása a panaszos magatartásával szemben a jogalkotó által elérni kívánt céltól eltérően önkényesnek minősül.

A július 6-i események kapcsán arra jutott a bíróság, hogy a közigazgatási szerv nem várta meg a határozat önkéntes teljesítését, hanem rögtön a végrehajtás foganatosítását rendelte el a rendőrség közreműködésével. A bíróság vizsgálta, hogy a döntés és a végrehajtás közötti 2 napban a tudomásszerzés megvalósult-e. A bíróság elfogadta a panaszos azon előadását, hogy egy előre

bejelentett békés tüntetésen vett részt. Az eljárás során nem merült fel adat arra nézve, hogy a panaszos tudott vagy tudhatott-e a birtokvédelemmel kapcsolatos határozatról, illetve arról, hogy az önkormányzat elrendelte a végrehajtást a rendőrség közreműködésével. A felosztatás konkrét indokát a rendőrök nem közölték, így a bíróság álláspontja szerint a panaszos alappal feltételezte azt, hogy nem sért jogszabályt azzal, hogy egy bejelentett demonstráció helyszínén tartózkodik, azon vesz részt.

Tekintettel arra, hogy a Btk. 20. § (1) bekezdés szerint nem büntethető az elkövető olyan tény miatt, amelyről az elkövetéskor nem tudott, a tévedésre, mint büntethetőséget kizáró okra tekintettel a bíróság az eljárást a Szabs. tv. 83. § (1) bekezdés e) pontja alapján megszüntette.

Egyúttal megjegyezte a bíróság, hogy a panaszos azon magatartása, hogy június 28-án felmászott a kéményre, alkalmas lehet arra, hogy másokban riadalmat, megbotránkozást keltsen.

b) A Bíróság továbbá megküldte a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság határozatát, amelyben a panaszost 202.000 Ft pénzbírsággal sújtotta jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt, a panaszos által előállításban töltött idő miatt 2020 Ft-ot beszámított.

C) A Testület beszerezte a demonstráció felosztatásáról a youtube.com videómegosztó oldalon fellelhető felvételeket.

A [...] linken fellelhető felvétel A felvétel 40. percét követően tűnik fel a panaszos, a panaszos közvetlenül a felosztatást közlő és a távozásra vonatkozó felszólítást elmondó rendőr előtt ül a földön törökülésben. A panaszost a felvétel 47. percében szólítják fel arra, hogy hagyja el a területet, ellenkező esetben kényszerítő eszközt fognak alkalmazni, a panaszos nem mozdul, ezért a rendőrök megemelik és elviszik, miután sikerült a mögötte ülő kezei szorítása közül kiemelni. A felvétel 81. percében a panaszos megint a gépkocsi előtt áll és a rendőrökhöz beszél. A 91. percben ismét felszólítják a rendőrök, hogy hagyja el a területet, ellenkező esetben kényszerítő eszközt fognak alkalmazni. A panaszos visszakérdez, hogy miért pont vele szemben. A rendőrök megindulnak a panaszos felé, aki ezt követően úgy csinál, mintha elhagyná a területet. A panaszos a felvétel 101. percében a Készenléti Rendőrség állománya által alkotott sorfal előtt áll.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedése érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, valamint a IV. cikkben foglalt személyi szabadsághoz való joga az alábbiak szerint.

A panaszos beadványában 4 rendőri jelentést jelölt meg, amelyek a 2017. július 6-i események vonatkozásában 2 rendőri intézkedést tartalmaznak. Ugyanakkor ezzel egyidőben úgy is nyilatkozott, hogy mind az öt intézkedés vizsgálatát kéri (2016. június 28-án kétszer, míg július 6-án háromszor intézkedtek vele szemben). Minderre tekintettel a Testület mind a három július 6-i intézkedés jogszerűségét vizsgálta.

A)

A Testület elsőként a 2017. július 6-án 8 óra 20 perckor történt intézkedés jogszerűségét vizsgálta. A rendőri jelentések szerint a panaszost ekkor testi kényszerrel távolították el a birtokvédelmi határozat végrehajtása során, illetve igazoltatták.

1) A Testület először a rendőrség intézkedési kötelezettségét vizsgálta.

2016. július 6-én 7 óra 5 perckor a BRFK Rendészeti Szervek Közrendvédelmi Főosztály főosztályvezető-helyettese vezetésével megfelelő létszámú rendőri erő megjelent a Budapest [...] Kerület, O. P. sétány 3-5. szám alatt található elkerített területnél, tekintettel arra, hogy a helyszínen a tulajdonos hozzájárulása nélkül, több személy jogosulatlanul tartózkodott, így magatartásukkal birtokháborítást valósítottak meg. A jogérvényesítés érdekében Budapest Főváros [...] Kerületi Polgármesteri Hivatal [...] számon, 2016. június 30-án birtokvédelmi határozatot, továbbá annak végrehajtására, 2016. július 4-én végzést hozott, melyben a végrehajtás rendőri közreműködéssel történő foganatosítását rendelte el. A fenti helyszínen megjelent az ügyben eljáró [...] Kerületi Önkormányzat jegyzője is, aki a területen lévő személyek részére egyesével ismertette a birtokvédelmi határozat tartalmát, ezzel együtt a határozat 1-1 példányt átadta részükre.

2016. július 06-án 8 óra 20 perckor a fenti területen belül található nagy épület bejárata előtt intézkedés alá vonták a panaszost, aki két társával együtt egy betonba ágyazott PVC csőbe dugta bal kezét. Ezen idő alatt M. Cs. r. őrnagy a [...] számú jegyzői határozat alapján többször a Törvény nevében szavak előrebocsátásával felszólította a panaszost, hogy jogellenes magatartását fejezze be és határozatba foglaltak alapján hagyja el a helyszínt. A panaszos a felszólításokat tudomásul vette, de annak nem tett eleget és jogellenes magatartását tovább folytatta. Ezt követően a helyszínen lévő szakemberek segítségével a PVC csövet körül ölelő betont kalapács segítségével lebontották, majd kiszabadításra került a panaszos bal keze. A panaszos bal kezének kiszabadítása során sérülés nem keletkezett. A kiszabadítás során a panaszos bal karját S. A. r. ftőrm. mindkét kezével megfogta és teste mellett tartotta. Sz. D. r. törm. ezen idő alatt a panaszos jobb csuklóját fogta bal kezével, illetve jobb karjával nevezett fejét a mellette lévő személy hátára támasztotta. S. Zs. r. őrm. a panaszos jobb felkarját fogta mindkét kezével. A kiszabadítást követően a panaszos az intézkedés helyszínétől körülbelül 1 méterre lévő szőnyegre lett ültetve, ahol adatai rögzítésre kerültek. Személyes adatai a körözési nyilvántartásokban ellenőrzésre kerültek, melyekben nem szerepelt. A panaszost az intézkedés során tájékoztatták, hogy vele szemben jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt szabálysértési feljelentéssel élnek, melyet megértett és tudomásul vett. Az intézkedés során alkalmazott testi kényszer alkalmazásáról részére igazolás került kiállításra, melyet aláírásával ellátott. Az igazolás egy példánya részére átadásra került. Az igazolás kiállítását követően a panaszost felszólították, hogy a jegyzői határozatban foglaltaknak tegyen eleget és önként hagyja el a lezárt területet, melynek nem tett eleget és lefeküdt a szőnyegre. Ekkor S. A. r. ftőrm. a bal karját, S. Zs. r. őrm. a jobb karját, Sz. D. r. törm. jobb lábát, O. K. r. zls. bal lábát megfogta és földről felemelve a főbejáraton keresztül a lezárt területről kivitte. A bejárat előtt a panaszos földre tétele sérülés nélkül megtörtént.

A rendőrség közigazgatási végrehajtási eljárásban való közreműködéséről az Rtv. 39. §-a rendelkezik. A jogszabályhely értelmében a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve – egyéb esetek mellett – végrehajtási eljárás lefolytatása céljából, ha az abban való közreműködés – jogszabály alapján – a rendőrség számára kötelező. A végrehajtási eljárásban a rendőr kirendelésének törvényességéért a végrehajtást elrendelő szerv

vezetője a felelős. A birtokos távollétében történt behatolást követően – a végrehajtási eljárásban való közreműködés kivételével – a rendőrség köteles a birtokost tájékoztatni, és a vagyonvédelem érdekében szükséges intézkedést megtenni.

A Szolgálati Szabályzat 37. §-a az Rtv. rendelkezéseit az alábbiak szerint egészíti ki. Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv az állami és a helyi önkormányzati szervek által foganatosított végrehajtási eljárásban részt vevő személyek biztonsága megóvásához segítséget nyújt, valamint a végrehajtási eljárásban alkalmazható helyszíni kényszercselekményeknek való ellenszegülést megszünteti, továbbá – ha a végrehajtási kényszercselekményre feljogosított az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv közreműködését kéri – végrehajtja a bíróság intézkedésében meghatározott adós személye elleni kényszercselekményt. A rendőrt az erre irányuló kérelem alapján az illetékes rendőrkapitányság vezetője rendeli ki, sürgős esetben a végrehajtási cselekményt foganatosító szóbeli kérésére is. A rendőr a végrehajtás helyszínén a közreműködést kérő intézkedése alapján működik közre.

Sürgős kirendelés esetén a rendőrkapitányság vezetője legalább kétfős járőrt vezényel ki, amelynek vezetőjét a parancsnoki állományból jelöli ki. A rendőr végrehajtási cselekményeket nem végezhet, a végrehajtót kizárólagosan megillető kényszercselekményt nem foganatosíthat, rakodási, szállítási munkában nem vehet részt. A rendőr az Rtv.-ben megállapított kényszerítő eszközök megfelelő alkalmazása mellett gondoskodik arról, hogy az illetéktelen személyeket távol tartsa a végrehajtás helyszínétől. A rendőr szolgálati előjárója köteles gondoskodni erősítésről, ha a feladat teljesítése nehézségekbe ütközik.

A rendőrség átiratában a Testületet arról tájékoztatta, hogy A jogérvényesítés érdekében Budapest Főváros [...] Kerületi Polgármesteri Hivatal [...] számon, 2016. június 30-án birtokvédelmi határozatot, továbbá annak végrehajtására, 2016. július 4-én végzést hozott, melyben a végrehajtás rendőri közreműködéssel történő foganatosítását rendelte el. A rendőrök tehát a fenti végrehajtást biztosították a helyszínen.

A Testület ehelyütt utal továbbá az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, miszerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Testület álláspontja szerint a rendőrségnek a végrehajtó kérése a közrendet és közbiztonságot veszélyeztető körülményre vonatkozó tájékoztatása nyomán intézkedési kötelezettsége keletkezett.

A rendőrség oldalán a hatósági megkeresés közreműködési kötelezettséget a végrehajtási eljárásban. A helyszínen a rendőrök a végrehajtást végző jegyző kérésének megfelelően voltak kötelesek a végrehajtás eredményes lebonyolítása érdekében közreműködni. Megjegyzi továbbá a Testület, hogy a rendőrség nem jogosult a végrehajtást elrendelő okirat jogszerűségének felülbírálatára.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján a következtetésre jutott, hogy kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el a végrehajtás helyszínén a rendőrök, és jogszerű eljárást tanúsítottak, amikor a tevékenységüket jegyző intézkedései szerint fejtették ki, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését nem valósították meg.

2) A fizikai bontás és a kényszerítő eszköz jogszerűségének vizsgálata során az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

A rendőri jelentések szerint a panaszost a jegyzői határozat kihirdetése, illetve átadása után felszólították, hogy hagyják el a birtokvédelmi határozatban megjelölt területet, amely felszólításnak nem tett eleget a panaszos és két társa. Ezt követően a kényszerítő eszközök, illetve az előállítás kilátásba helyezésével ismételten felszólították őket, de ez is eredménytelen maradt. Ezt követően a betonláda fizikai bontására került sor, majd az így kiszabadított kezű panaszost testi kényszerrel az adott területről kiemelték, majd igazoltatták és a területről testi kényszerrel eltávolították.

a) A panaszos vonatkozásában a rendőrség a kényszerítő eszköz alkalmazásának okaként a terület önkéntes elhagyásának hiányát jelölte meg.

A Testület az eset kapcsán utal az Rtv. 19. §-ára is, amely a következőként rendelkezik: „a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A Testület már többször kifejtette az Rtv. 19.§ kapcsán, hogy az egy olyan speciális előírás, ami alapján az állampolgár főszabály szerint köteles a felszólításnak eleget tenni, és amennyiben álláspontja szerint az intézkedés jogsértő volt, akkor utólag kezdeményezhet jogorvoslatot panaszeljárás keretében. Ez alól a szabály alól csak a nyilvánvalóan, mérlegelés nélkül megállapíthatóan jogellenes rendőri intézkedés jelent kivételt (pl. másik emberi élet kioltására ad utasítást).

A fentiekben a Testület már megállapította, hogy a rendőrség jogszerűen tartózkodott a helyszínen és jogszerűen biztosította a végrehajtást. A videofelvételek pedig egyértelműen igazolják, hogy a panaszos nem tett eleget a rendőri felszólításra, azaz nem hagyta el a helyszínt.

Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 47. § A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

A Szolgálati Szabályzat 40. §-a pedig a következőképpen rendelkezik a testi kényszerről. A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfelfejtással alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a

támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK utasítás melléklete részletesen tartalmazza az egyes intézkedési taktikák leírását. A kényszerítő eszközök alkalmazásának alapvető taktikáiról szóló fejezetben, a testi kényszerre vonatkozó alapelvek között szerepel – többek között –, hogy a testi kényszer alapvetően megfogást, lefogást, eltávolítást és elszállítást jelent. A rendőr testi kényszer végrehajtása során elsősorban kar-és csuklófeszítések, illetve elvezető fogásokat hajt végre. A rendőr továbbá az őt ért támadás során, illetve súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazásának elkerülése érdekében az önvédelmi fogásokat is felhasználhatja.

A Testület a fentiekben már kifejtette, hogy az Rtv. 19.§ (2) bekezdése megnyitotta a rendőrség számára a kényszerítő eszköz használatát, miután a panaszos a rendőri felszólításnak nem tett eleget.

A Testület álláspontja szerint a rendőrség számára felszólítást követően nem volt olyan másik, kisebb jogsértéssel járó eszköz, amely az intézkedés céljának (munkaterület és a hozzávezető útszakasz kiürítése) megvalósulását biztosította volna.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a kényszerítő eszköz alkalmazására jogszerűen került sor a panaszossal szemben az előzetes figyelmeztetést követően, ezért **a panaszos emberi méltóságához való joga nem sérült - sem a bontás alatti lefogás, sem a területről való eltávolítás során - alkalmazott testi kényszer miatt.**

b) A fizikai bontás jogszerűségének vizsgálata során a Testület utal az Rtv. 13. § (3) bekezdésére, ami szerint ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétkes károsultat kártalanítania kell.

A Testület továbbá figyelemmel volt az alábbi jogszabályhelyekre is. Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteltben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 16.§ (4) bekezdése szerint a rendőr nem alkalmazhat kínzást, kényszervallatást, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni.

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyi szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A jelen esetben a panaszos eltávolításának akadályát képezte az a betontartály, amelyben 3 PVC csövet helyeztek el, átfúrva az alsó részsén egy vasrúdba, amelybe a panaszos a PVC csövön keresztül kapaszkodott. Mivel a panaszos a vasrudat önként nem engedte el, a panaszost csak úgy lehetett eltávolítani a helyszínről, ha előbb az annak akadályát képező betontartályból kibontják a kezét.

A Testület megtekintette az intézkedésről készült videofelvételeket, és úgy találta, hogy a rendőrök kellő körültekintéssel és óvatossággal jártak el, amikor a bontásnak neki láttak. A panaszos és társai, illetve a bontandó terület közé egy falapot tettek, a panaszos fejét kézzel távol tartották a bontási területről, és bontást egy kisméretű kalapáccsal, a PVC csövek közötti terület kisintenzitású ütögetésével végezték. A bontás közben is többször kérték a panaszost és társait, hogy működjenek együtt és a testi épségük védelme érdekében engedjék el önként a vasrudat.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a fizikai akadály elbontására megfelelő jogszabályi felhatalmazás alapján került sor, annak kivitelezési módja során a rendőrség megfelelő körültekintéssel és óvatossággal járt el a panaszos fizikai sérülésének elkerülése végett, mindezek alapján **a Testület véleménye szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz és a testi épséghez való joga.**

3) A panaszos igazoltatása kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani,

b) az igazoltatott személyt lakcímének, tartózkodási helyének - az igazoltatott válaszába szerint - a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel, valamint

c) amennyiben a 24/A. § (1) bekezdésében meghatározott személy felkérése alapján igazoltat, úgy az igazoltatott személyt a b) pontban megjelölt adatok igazolására, vagy ezen adatokra vonatkozó nyilatkozattételre kéri fel.

(2) Az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot - a személyazonosító igazolványon túl - minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

(3) Ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják, az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, az igazoltatás helyét, idejét és okát, valamint - az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott felkérés teljesítése esetén - az igazoltatott személy lakóhelyét, tartózkodási helyét.

A Bíróság döntésében kifejtette, hogy a panaszos vonatkozásában nem valósult meg a jogszerű engedetlenség.

Ugyanakkor a Testület gyakorlata szerint az igazoltatáshoz elegendő az egyszerű gyanú is, így önmagában a panaszos igazoltatása önmagában nem tekinthető jogsértőnek, mivel arra egyrészt az Rtv. 19.§ (2) bekezdése lehetőséget teremtett, másrészt a szabálysértési eljárás lefolytathatóságához szükséges volt a panaszos személyazonosságának a megállapítása.

Mindezek alapján a panaszos igazoltatása miatt nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga.

B)

A Testület második körben a 2017. július 6-án 11 óra 50 perckor történt intézkedés jogszerűségét vizsgálta.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendezvényen a tömegosztatásra kellő jogalap birtokában került-e sor, illetve a végrehajtása jogszerű volt-e.

a) Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülmény vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a

rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A rendőrség előadása szerint ők 2016. július 6-án a [...] Kerületi Önkormányzat jegyzője végzése alapján, Budapest [...] Kerület, O. P. sétány 3-5. szám alatti elkerített területen birtokvédelemmel kapcsolatos végrehatási eljárással összefüggésben intézkedéseket fogantatosított, mivel az O. P. sétányon 7 órától kezdődően folyamatosan növekvő létszámú demonstráció megtartására került sor. A rendezvény résztvevői az O. P. sétányon, a birtokvédelmi eljárással érintett elkerített terület gépjármű és gyalogos kijáratai előtt helyezkedtek el, ezért az O. P. sétányon a területre történő ki- és bejárás nem volt biztosított. 10 óra 40 perc körüli időben a Közlekedési Múzeumtól elindult egy munkagép az elkerített és lezárt területre, ezért a rendezvény résztvevőinek jelentős része átvonult a Paál László útra azzal a céllal, hogy megakadályozták a munkagép szabadi behajtását a munkaterületre. (Az átvonulást követően az O. P. sétány bejáratainál azonban továbbra is maradtak résztvevők, akik a kapu kerítéseibe kapaszkodva fejezték ki tiltakozásukat. Tekintettel arra, hogy itt már korábban, a bejelentett és tudomásul vett demonstrációval kapcsolatos rendezvény zajlott, és az elkerített területre a Paál László úton a be- és kijárás biztosítva volt, ezért a rendőrség a békés gyülekezést biztosította.) A Paál László úton a rendezvény résztvevői a tehergépjármű előtt állva, majd elé ülve, összekapaszkodva kívánták megakadályozni a jármű haladását, illetve a lezárt területre történő behajtását. Sz.Z. a [...] Zrt. (továbbiakban: Zrt.) műszaki vezetője 11 óra 12 perckor dokumentált módon nyilatkozott arról, hogy a gépjármű elé leülő személyek akadályozzák a munkagép bejutását a munkaterületre és felkérte a rendőrséget a szükséges intézkedések megtételére. Elmondta, hogy a demonstráló tömeg tevékenysége és cselekménye miatt a munkálatokat nem tudják elkezdni. Továbbá egyértelműen kijelentette, hogy a munkája akadályozása miatt jogsérelem éri, ezért kéri a jogellenes állapot megszüntetését.

A rendőrség előadása szerint a Gytv. 2. § (3) bekezdése biztosította a rendőri fellépéshez szükséges jogalapot, amely alapján a Gytv. 14. § (1) bekezdés alapján azt feloszlatták.

A rendőri előadás szerint a munkagép szabad közlekedésének biztosításával-, és a rendezvény feloszlásával kapcsolatos rendőri intézkedések 11 óra 28 perctől 15 óra 10 percig tartottak, amely során az elvárt magatartásra történő felszólítások és a jogkövetkezményekre való figyelmeztetéseket ismételték meg több alkalommal, 3-4 fős csoportoknak és folyamatosan eltávolították a személyeket. A felszólításokra 11 óra 28 perc és 13 óra 1 perc között került.

A panaszossal szemben először 12 óra 45 perckor kezdeményeztek intézkedést, kérték, hogy működjön együtt, távozzon a lezárt területről, ellenkező esetben kényszerítő eszköz alkalmazását helyezte kilátásba.

A Gytv. 14. § (1) bekezdése szerint, ha a gyülekezési jog gyakorlása a 2. § (3) bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek

meg, továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak, a rendőrség a rendezvényt feloszlatja.

A Gytv. hivatkozott 2. § (3) bekezdése szerint a gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére vonatkozó felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának a sérelmével.

Az Rtv. 59-60. § szakasza tartalmazza a tömegoszlatás szabályait. Eszerint „59. § (1) Ha a jogellenesen összegyűlt, illetőleg jogellenes magatartást tanúsító tömeg a szétoszlásra irányuló rendőri felszólításnak nem tesz eleget, a rendőrség az e fejezetben szabályozott kényszerítő eszközök alkalmazása mellett a tömeggel szemben a következő eszközt, illetőleg intézkedést alkalmazhatja:

- a) vízágyút,
- b) pirotechnikai eszközt,
- c) ingerlőgázt,
- d) elfogó hálót,
- e) lóháton vagy járműkötelékben végzett kényszeroszlatást.

(2) Az (1) bekezdésben említett eszköz alkalmazására a tömeget előzetesen figyelmeztetni kell.

(3) Tilos a tömeget korlátozni a helyszínről történő eltávozásban.

(4) Tilos a tömegoszlatásra löfegyvert használni.

60. § (1) A csapaterő alkalmazása során a rendőr a csapaterő parancsnokának utasítása szerint köteles eljárni.

(2) A tömeg szétoszlására irányuló csapaterő alkalmazása során a rendőrség a helyszínen lévők egyéni felelősségét nem vizsgálja.”

A Testület hangsúlyozni kívánja, hogy a Gytv. 14. § (3) bekezdése szerint, ha a rendezvényt feloszlatják, a rendezvény résztvevője a feloszlatástól számított tizenöt napon belül pert indíthat a feloszlatás jogellenességének megállapítására, tehát a Testület nem jogosult abban a kérdésben állást foglalni, hogy a rendezvény feloszlatása jogszerűen történt-e a Gytv. előírásai szerint, csupán a feloszlatás Rtv. szerinti szabályainak érvényesülését vizsgálhatja.

Figyelemmel erre, a Testület megjegyzi, hogy Gytv. szerint a rendezvény feloszlatásának 4 indoka lehet:

- i. ha bejelentéshez kötött rendezvényt tiltó határozat ellenére tartanak;
- ii. a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg;
- iii. gyülekezési jog gyakorlása bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást valósít meg;
- iv. a gyülekezési jog gyakorlása mások jogainak és szabadságának sérelmével jár.

Sem a rendőrség, sem pedig a panaszos nem számolt be a rendezvény feloszlatása kapcsán tiltó határozatról, így az i) pont nem szolgáltathatta a rendezvény feloszlatásának jogalapját.

Nyilvánvalóan a ii) pont sem szolgáltathatta a rendezvény feloszlatását, hiszen a tényelődadások és a videofelvételek vizsgálata során sem merült fel olyan körülmény, amely ezt alátámasztotta volna. Így a Testület a továbbiakban azt vizsgálta, hogy a iii) és iv) indok jelen tényállás keretei között megvalósulhatott-e.

Az iii) feltétel, azaz „a gyülekezési jog gyakorlása bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást valósít meg” – kapcsán a Testület a rendelkezésére álló és megtekintett felvételek alapján arra álláspontra helyezkedett, hogy nem merült fel ennek lehetősége sem, illetve a rendőrség sem nevezett meg ilyen körülményt.

A iv) feltétel, azaz „a gyülekezési jog gyakorlása mások jogainak és szabadságának sérelmével jár” – kapcsán a Testület az alábbi megállapításokat tette.

A Testület ekörben hivatkozik a Legfelső Bíróság BH2012.81 számon közzétett eseti döntésére, amely szerint a Gytv. 2. § (3) bekezdésében foglalt és a Gytv. 14. § (1) bekezdésében szereplő „mások jogainak és szabadságának” sérelme nem egy abszolút korlátozási okot takar, hanem a gyülekezési jog és más alapjog, alapszabadság közötti konfliktus feloldásának lehetőségét teremti meg az arányosság követelményének szem előtt tartásával. Ez azt jelenti, hogy a gyülekezési jog gyakorlása az adott esetben harmadik személyek valamely alapjogát, szabadságát sértheti, de nem eredményezheti ezen alapjog aránytalan sérelmét. E helyütt utal a Testület az Alkotmánybíróság 55/2001. (XI. 29.) AB határozatára, valamint a szükségesség és arányosság követelményének figyelembe vételére.

Fontos, hogy a Gytv. 2. § (3) bekezdése mások jogainak és szabadságának sérelméről, nem pedig korlátozásáról beszél, hiszen a gyülekezési jog gyakorlása sokszor korlátozza mások jogait és szabadságát (pl. a szabad mozgáshoz való jogot), ez ugyanakkor gyakran elkerülhetetlenül szükséges velejárója a gyülekezési jog gyakorlásának.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának az Oya Ataman kontra Törökország ügyben (74552/01 számú ügy) is kifejtett álláspontja, hogy a hatóságoknak bizonyos fokú türelmet, toleranciát kell tanúsítaniuk a békés demonstrációk iránt. A rendőrség oldalán ez azt jelenti, hogy a gyülekezők számára, az arra irányuló felhívás mellett biztosítaniuk kell az adott terület önkéntes elhagyásának a lehetőségét és amennyiben ez nem valósul meg, akkor kell közbelépniük és a Gytv. 14. § (1) bekezdés alapján intézkedni a felosztatás tárgyában.

A Testület véleménye szerint a tüntetők magatartása alkalmas volt a kivitelezési munkálatok megzavarására, amellyel nemcsak saját maguk, hanem a munkások életét, testi épségét és a vagyonbiztonságot is veszélyeztették, valamint a munkások mozgásszabadságát is korlátozhatták. A rendőrség ezen tények alapján oszlatta fel a tüntetést, majd kezdte meg a jelenlévők felszólítását.

A Testület ismételten leszögezi, hogy nem jogosult állástfoglalni a gyülekezés Gytv. szerinti felosztatásának kérdésében (ez a bíróság hatáskörébe tartozó kérdés), és vizsgálata kizárólag a tömegosztatás jogszerűségére korlátozódik.

b) A rendezvények rendjének biztosításával kapcsolatos rendőri feladatokról szóló 15/1990. (V. 14.) BM rendelet 15. § (3) bekezdése értelmében a rendőrség a rendezvény felosztatásakor jól hallható módon – hangosbeszélőn – figyelmezteti a résztvevőket, hogy ha nem hagynak fel a törvénysértő magatartásukkal, illetőleg a helyszínről önként nem távoznak el, akkor a rendőrség – akár kényszerítő eszköz igénybevételével is – szétozlatja a rendezvényt. A rendőrség azt is közli, hogy a rendezvény helyszínét milyen irányban kell elhagyni. Ha a figyelmeztetés nem vezet eredményre, azt kétszer meg kell ismételni. A (4) bekezdés pedig kimondja: a tömeg oszlatására – a rendőri kényszerítő eszközök alkalmazására – csak akkor kerülhet sor, ha a felszólítás és a további két alkalommal megismételt figyelmeztetés ellenére a tömeg nem oszlik szét.

A rendőrségi és a panaszos által megjelölt felvételeken jól látszik, hogy a rendőrök a felszólításkor nem alkalmaztak hangosítást, a felszólítás maga egy hangos járó motorú gépkocsi mellett történt, így a hátrébb álló személyek nem tudhatták, hogy mi hangzik el. Ezt egyébként jelezték is a rendőrök felé. A felszólítás nem tartalmazott arra nézve tájékoztatást, hogy birtokvédelmi határozat végrehajtása zajlik, így az esetlegesen a területre később érkező személyek nem tudhatták, hogy a reggeli órákban a jelenlévőkkel közölték a határozatot, mivel az oszlatás időpontjában erre nem hivatkoztak ismét. Nem jelölték meg, hogy mi az a jogsérelem, ami indokolja az oszlatást.

A Testület a fennálló gyakorlata szerint elszokott tekinteni a hangosbeszélőn történő felszólítás miatti jogsérelem megállapításától [ld. 122/2016. (VII. 7.) állásfoglalás], ha a körülményekből megállapítható, hogy a gyülekezés jogsértő jellegével a résztvevők eleve tisztában vannak, illetve, ha a hangosítás hiánya ellenére valamennyi résztvevő jól hallhatta a felszólítást, és a résztvevők köre végig azonos.

A jelen esetben azonban noha az első sorokban tartózkodó személyek bizonyosan hallották a felszólítást, mindez a hátsó sorokban lévőknel az egyéb zajhatások miatt már nagy valószínűséggel nem így volt, így ők nem tudhatták, hogy mi a rendőri intézkedés oka, mivel később a rendőrök már csak a terület elhagyására vonatkozó felhívást közölték az egyes személyekkel. (A videofelvétel tanúsága szerint a résztvevők sérelmezték is, hogy nem hallani a járó motortól semmit.) A terület és a tüntetés jellege miatt a résztvevők köre a nap folyamán változott, így a dél körül jelen lévők nem biztos, hogy tudomással voltak a birtokvédelmi határozatról, így kiemelt fontossága lett volna a résztvevők teljeskörű és jól hallható tájékoztatásának.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a tömegoszlítás végrehajtása nem felelt meg az előírásoknak, ezért sérült a jelenlévők gyülekezési joga.

2) A Testületnek ezt követően a panaszossal szemben fogatosított konkrét intézkedést (a testi kényszerszert és az igazoltatást) vizsgálta.

1) A Testület a testi kényszer jogszerűségének vizsgálata során az alábbiakra jutott.

a) A Testület a kérdés vizsgálatánál ismét hivatkozik az Rtv. 13. § rendelkezéseire.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A rendőrség a szabálysértési határozatban az intézkedés okaként a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenséget (Szabs. tv. 216. §) jelölte meg. A Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése értelmében, aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.

A Testület az eset kapcsán ismételten utal az Rtv. 19. §-ára.

A fent idézett szabálysértési tényállás (jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség) megvalósulásához tehát – figyelemmel az Rtv. 19. § szabályaira – egyrészt szükséges egy rendőri intézkedés, amely nem nyilvánvalóan jogszerűtlen, másrészt az, hogy ezzel az intézkedéssel szemben valaki ellenszegülést tanúsítson. Az ellenszegülés megállapításához a Testület álláspontja szerint vagy aktív, tevőleges, az intézkedés céljának ellenszegülő – de a rendőr személyét fizikailag nem támadó – magatartás szükséges, vagy egy intézkedés végrehajtását gátló passzív magatartás, szándékos nem cselekvés.

A Testület már többször kifejtette az Rtv. 19.§ kapcsán, hogy az egy olyan speciális előírás, ami alapján az állampolgár főszabály szerint köteles a felszólításnak eleget tenni, és amennyiben álláspontja szerint az intézkedés jogsértő volt, akkor utólag kezdeményezhet jogorvoslatot panaszeljárás keretében. Ez alól a szabály alól csak a nyilvánvalóan, mérlegelés nélkül megállapíthatóan jogellenes rendőri intézkedés jelent kivételt (pl. másik emberi élet kioltására ad utasítást).

A jelen esetben a Testület álláspontja szerint egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedésre került sor, mivel annak jogszerűtlenségét nem a jogalap hiánya, hanem a kivitelezés módja (hangosítás nélküli felszólítás) okozta és a videók tanúsága szerint a panaszos közvetlen közelségben volt a felszólítás végző rendőrrel, így ő nyilvánvalóan hallotta a felszólítást és ennek ellenére nem tett annak eleget. (Sőt megjegyzi a Testület, hogy a panaszos a birtokvédelmi határozatot is ismerte, mivel az részére reggel ismertetésre került.)

Tekintettel arra, hogy a panaszos a többszöri rendőri felszólításnak nem tett eleget, megnyílt a rendőrség számára a (2) bekezdésben meghatározott lehetőség, az Rtv.-ben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatósága.

b) Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 47. § A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

A Szolgálati Szabályzat 40. §-a pedig a következőképpen rendelkezik a testi kényszerről. A megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfeszítéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK utasítás melléklete részletesen tartalmazza az egyes intézkedési taktikák leírását. A kényszerítő eszközök alkalmazásának alapvető taktikáiról szóló fejezetben, a testi kényszerre vonatkozó alapelvek között szerepel – többek között –, hogy a testi kényszer alapvetően megfogást, lefogást, eltávolítást és elszállítást jelent. A rendőr testi kényszer végrehajtása során elsősorban kar-és csuklófeszítéseket, illetve elvezető fogásokat hajt végre. A rendőr továbbá az őt ért támadás során, illetve súlyosabb kényszerítő eszköz alkalmazásának elkerülése érdekében az önvédelmi fogásokat is felhasználhatja.

A panaszos vonatkozásában a rendőrség a kényszerítő eszköz alkalmazásának okaként a terület önkéntes elhagyásának hiányát jelölte meg.

A panaszost és társait alkalommal felszólították, ezt követően közvetlenül a panaszost is felszólították a távozásra. Miután ez is eredménytelen maradt, a panaszost karbölcső alkalmazásával leválasztották a másik tüntetőről. Ezután a panaszos a földre feküdt, majd 4 rendőr megemelte és eltávolította az úttestről.

A Testület a fentiekben már kifejtette, hogy az Rtv. 19.§ (2) bekezdése megnyitotta a rendőrség számára a kényszerítő eszköz használatát, miután a panaszos a rendőri felszólításnak nem tett eleget.

A Testület álláspontja szerint a rendőrség számára felszólítást követően nem volt olyan másik, kisebb jogsértéssel járó eszköz, amely az intézkedés céljának (terület kiürítése, a tömeg feloszlata) megvalósulását biztosította volna.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a kényszerítő eszköz alkalmazására jogszerűen került sor a panaszossal szemben az előzetes figyelmeztetést követően, ezért **a panaszos emberi méltóságához való joga a testi kényszer alkalmazása miatt nem sérült.**

2) A panaszos igazoltatása kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

A Testület ekörben ismét az Rtv. 29.§-ára hivatkozik.

A Bíróság döntésében kifejtette, hogy a panaszos vonatkozásában nem valósult meg a jogszerű engedetlenség.

Ugyanakkor a Testület gyakorlata szerint az igazoltatáshoz elegendő az egyszerű gyanú is, így önmagában a panaszos igazoltatása önmagában nem tekinthető jogsértőnek, mivel arra egyrészt az Rtv. 19.§ (2) bekezdése lehetőséget teremtett, másrészt a szabálysértési eljárás lefolytathatóságához szükséges volt a panaszos személyazonosságának a megállapítása.

Mindezek alapján a panaszos igazoltatása miatt nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga.

C)

Végezetül a Testület a panaszossal szemben 12 óra 45 perckor fogatosított intézkedések (előállítás, testi kényszer) jogszerűségét vizsgálta.

1) Az előállítás jogszerűségének vizsgálata során az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

a) Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról készült jelentésben rögzítésre került, hogy az előállítást a rendőrök az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján hajtották végre.

A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

A jogszabályhely értelmezése alapján kijelenthető, hogy az f) pont I. fordulata szerinti esetben az előállításhoz három feltétel együttes megvalósulása szükséges: a) egy jogszerűtlen magatartás, ami felveti a szabálysértés gyanúját, b) meghatározott személyhez vagy személyek csoportjához célzott rendőri felszólítás ezen magatartás abbahagyására; c) ezen jogsértő magatartás továbbfolytatása a felszólítást követően. Bármely feltétel hiánya az előállítás jogszerűtlenségének megállapítását vonja maga után.

A Testület a megjelölt előállítási okra figyelemmel tehát először azt vizsgálta, hogy a konkrét helyzetben felmerült-e valamely szabálysértés elkövetésének olyan szintű gyanúja, amely folytatása esetén elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

Az előállítást megalapozó szabálysértésként a rendőrség a Szabs. tv. 216. § szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést jelölte meg. A Szabs. tv. 216. § (1) bekezdése értelmében, aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.

A Testület az eset kapcsán ismét utal az Rtv. 19. §-ának fentebb már ismertetett rendelkezéseire.

A fent idézett szabálysértési tényállás (jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség) megvalósulásához tehát – figyelemmel az Rtv. 19. § szabályaira – egyrészt szükséges egy rendőri intézkedés, amely nem nyilvánvalóan jogszerűtlen, másrészt az, hogy ezzel az intézkedéssel szemben valaki ellenszegülést tanúsítson. Az ellenszegülés megállapításához a Testület álláspontja szerint vagy aktív, tevőleges, az intézkedés céljának ellenszegülő – de a rendőr személyét fizikailag nem támadó – magatartás szükséges, vagy egy intézkedés végrehajtását gátló passzív magatartás, szándékos nem cselekvés.

Számba véve az előállítás jogalapja és a felhívott Szabs. tv. 216. § szerinti szabálysértési tényállás kapcsán a Testület által fentebb rögzített általános követelményeket, a panaszos előállítása akkor lenne jogszerűnek minősíthető, ha

- **egy nem nyilvánvalóan jogszerűtlen rendőri intézkedéssel szemben ellenszegülést tanúsított,**
- az eljáró rendőrök felszólították ezen ellenszegülő magatartás abbahagyására,
- azonban a panaszos ezt figyelmen kívül hagyva az intézkedéssel szembeni ellenállását fenntartotta.

A Testület ekörben utal a B) pont alatt az intézkedés jogszerűségével kapcsolatban kifejtettekre.

A panaszos a rendelkezésre álló, egy másik panaszos által készített felvételeken az első sorban tartózkodó személyek között azonosítható. A videofelvételen hallható a felszólítás, a felvétel készítője kb. egy vonalban tartózkodik a panaszossal, így a felvétel alapján panaszos is szem- és fültanúja volt a rendőri intézkedéseknek, így a terület elhagyására irányuló felszólításoknak is. A panaszost ezt követően eltávolították a rendőrök a rendőrségi iratok szerint, majd amikor ismét visszatért a munkagép elé, a panaszost előállították.

Ez a magatartási elem a rendőri felszólítással, azaz a terület elhagyásával ellentétes magatartást jelentett, amely ellenszegülésként értelmezendő, hiszen a panaszos az Rtv. 19. §-ában szabályozott állampolgári kötelezettségének nem tett eleget, nem hagyta el a helyszínt.

A videofelvételek is megerősítették, hogy folyamatosan sor került a rendőrök részéről a követendő magatartásra vonatkozó felszólításra (terület elhagyás), illetve a panaszossal szembeni konkrét felszólításra is, amelyeknek ő nem engedelmeskedett.

Mindezek alapján a Testület vizsgálata során mindhárom konjunktív elemet megvalósulni látta, így a fentiekben kifejtetteket összefoglalva a Testület álláspontja szerint az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont

I. fordulata kellő jogszabályi felhatalmazást biztosított a rendőrség oldalán a panaszos személyi szabadságának a korlátozásához.

Erre tekintettel a Testület megállapította, hogy a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga nem sérült az előállítása jogalapja kapcsán.

b) Tekintettel arra, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdésében meghatározott előállítási okok nem kötelező jelleggel írják elő az előállítást, hanem mérlegelési jogot engednek az intézkedő rendőrnek, a Testület vizsgálta az Rtv. 15. §-ban meghatározott arányosság követelményének a megvalósulását.

Az arányosság követelménye értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az arányosság megítélésakor a Testület azt vette figyelembe, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető. A konkrét esetben tehát azt kellett vizsgálni, hogy az adott körülmények között szükség volt-e a panaszos előállítására annak érdekében, hogy a rendőri intézkedéssel szembeni ellenszegülését megtörjék és a szabálysértési eljárás lefolytatását is megkezdhessék.

Erre a kérdésre a Testület igennel felelt. A Testület álláspontja szerint a panaszos ellenszegülését, a szabálysértés továbbfolytatását más módon nem lehetett megtörni, és nem lehetett másként megakadályozni, mint az előállítás foganatosításával. Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint adott helyen, adott időben nem állt a rendőrség rendelkezésére más, kevésbé jogkorlátozó eszköz az elérni kívánt cél realizálása érdekében, mint az előállítás végrehajtása, **ezért álláspontja szerint az előállítás az Rtv. arányossági követelményének is megfelelt, így az nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát.**

c) Az előállítás időtartamának jogszerűsége kapcsán a Testület az alábbi megállapításokra jutott.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órást (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órást) időtartamot.

A Testület felhívja továbbá a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A panaszost előállításának időtartamáról készített igazolás szerint előállítása 12 óra 45 perctől 23 óra 34 percig tartott. A panaszos előállítását 4 órával meghosszabbították, ennek tényét feljegyezték az előállításról szóló jelentés 3. oldalára.

A Testület rendelkezésére bocsátott iratokból és megtekintett videofelvételekből közelítő pontossággal rekonstruálta, hogy a panaszossal szemben, az előállításának ideje alatt milyen érdemi cselekményeket hajtottak végre. A rendőrök a helyszínen a panaszossal szembeni első intézkedésüket 11 óra 50 perckor foganatosították, majd mivel a panaszos ismét visszatért, 12 óra 45 perckor előállították. A rendőrség szabálysértési eljárást indított vele szemben. Az előállítást követően a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányságon az előállítást végzők megírták a jelentésüket, feljelentést, ezzel egyidőben átirányítottak egy szabálysértési előadót a kapitányságra.

A panaszos mindhárom intézkedéséről szóló összes jelentést és feljelentést 19 óra körüli időben kapta kézhez a r. szds, aki mind a hat előállított személy szabálysértési eljárásainak iktatását el végezte. Eközben a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság két szabálysértési előadója a már beiktatott ügyekben az eljárás alá vont személyeket folyamatosan hallgatta meg, amint a meghallgatást befejezték egy személlyel szemben a BRFK [...] Kerületi Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Osztály megbízott osztályvezetőjével, K. G. B. c. r. alezredes-sel a határozatokat írt a r. szds. a meghallgatott személyekkel szemben.

A panaszos meghallgatása 20 órakor kezdődött úgy, hogy a meghallgatást foganatosító előadó részére az öt rendbeli cselekményeket kijegyzetelte a r. szds., eközben az ügydöntő határozat indokolásának tényállási része majdnem kész volt,. Az eljárás alá vont személy meghallgatása 20 óra 58 perckor fejeződött be, 13 perccel a 8 óra lejárta után, ezért a meghallgatást foganatosító előadó szóban tájékoztatta még a meghallgatás során, hogy az előállítás ideje 4 órával meghosszabbításra került. A panaszos előállítása 21 óra 15 perckor ért véget.

A rendőrség a panaszos személyi szabadságát tehát 10 óra 49 percen keresztül korlátozta.

A panaszos személyes részvételét igénylő érdemi cselekményként, bizonyítottan mindösszesen 58 perc terjedelemben hallgatták meg a panaszost a vele szemben megindult szabálysértési eljárásban.

Az előállítás során keletkező iratok elkészítését a Testület – a hozzá beérkező iratanyagok alapján becsülve – maximum egy óraként, az iratok tanulmányozását és a határozat megírását szintén 1 óraként vette figyelembe. Ezekre figyelemmel megállapítható, hogy a panaszossal szemben a rendőrkapitányság épületében kb. 3 óra időtartamban hajtottak végre érdemi cselekményt, így majd 7 órán keresztül kellett a panaszosnak a rendőrkapitányságon várakoznia, érdemi cselekmény nélkül, ennek jelentős részét (kb. 5 órát) az az időszak tett ki, amíg a panaszos iratainak megkezdte a tanulmányozását a r.szds. (14 óra és 19 óra közötti időtartam).

Az előállítás, mint szabadságkorlátozó intézkedés mindig célhoz kötött, ebből adódóan csak addig tarthat, amíg a célja megvalósul. Amennyiben a jelen esetben elfogadjuk azt a rendőri álláspontot, hogy az előállítás célja a szabálysértési eljárás lefolytatása volt, akkor az ügy körülményeinek tisztázásához szükségképpen hozzátartozik a panaszos meghallgatása, amely csak 20 órakor vette kezdetét.

A Testület álláspontja szerint a hat órányi holtidő nem felel meg az Rtv. 15. §-ában meghatározottaknak, így a panaszosnak indokolatlanul, szükségtelenül és aránytalanul hosszú ideig kellett a rendőrkapitányságon tartózkodnia. **Ere figyelemmel a Testület álláspontja szerint a panaszos előállításának időtartama nem felelt meg az Rtv. 15. §-ában meghatározott követelményeknek, így véleménye szerint a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga súlyosan sérült.**

2) A Testület ezt követően a panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszköz használatának megalapozottságát vizsgálta.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszert alkalmaztak kivezetése során.

Ekörben a Testület ismét az Rtv. 47. §, a Rtv. 16. §-ára, 61.§-ára, a 15.§-ára, illetve a Szolgálati Szabályzat 39-40.§-ára hivatkozik.

A Testület videofelvétel alapján a történeti tényállás részeként kezelte azt, hogy a panaszos a felszólítást követő első eltávolítása során passzívan ellenállt, a területet nem hagyta el. Ezt követően a panaszos a területre visszatért, így magatartása arra mutatott, hogy onnan önként nem fog távozni, a rendőri erőkkel nem működik együtt. A videofelvételek alapján a panaszos ugyan többször úgy tesz, mintha együttműködne a felszólításra, azonban valójában csak méterekkel megy odébb, majd amikor a rendőrök intézkedni akarnak vele szemben, kimegy a tömeg szélére, majd szinte ugyanoda visszatér a későbbiekben. Ekkor a rendőrök testi kényszerrel kivezetik, az egyik rendőr pedig közli, hogy már háromszor volt felszólítva.

A Testület álláspontja szerint a panaszos passzív ellenállása másként nem volt megtörhető, és ehhez nem állt a rendőrség rendelkezésére más, kisebb jogkorlátozással járó eszköz, ezért a Testület a testi kényszer alkalmazását jogszerűnek találta. Véleménye szerint a panaszos több alkalommal szabályszerűen fel lett szólítva a távozásra, és önmagában az a tény, hogy közvetlenül a kivezetése előtt a testi kényszert végül foganatosító rendőrök vélhetően nem szólították fel (az egész eseménysor nem látszik a felvételen, így nem zárható ki, hogy mégis volt ekkor is felszólítás) ismételten a testi kényszer kilátásba helyezésével a rendőrök, önmagában nem alkalmas a jogsérelem megállapítására, mivel a panaszost nem sokkal ezt megelőzően a csapaterőben mozgó rendőri állomány más tagjai szabályszerűen felszólították. Mindezek alapján a Testület úgy döntött, hogy **a panaszos emberi méltósághoz való joga a testi kényszer alkalmazása miatt nem sérült.**

IV.

A Testület a fentiekben kifejtettek alapján arra a következtetésre jutott, hogy 2016. július 6-án a reggeli órákban kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában jártak el a végrehajtás helyszínén a rendőrök, és jogszerű eljárást tanúsítottak, amikor a tevékenységüket jegyző intézkedései szerint fejtették ki, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését nem valósították meg. A Testület álláspontja szerint a kényszerítő eszköz alkalmazására jogszerűen került sor a panaszossal szemben az előzetes figyelmeztetést követően, ezért a panaszos emberi méltósághoz való joga nem sérült - sem a bontás alatti lefogás, sem a területről való eltávolítás során - alkalmazott testi kényszer miatt. A fizikai akadály elbontására megfelelő jogszabályi felhatalmazás alapján került sor, annak kivitelezési módja során a rendőrség megfelelő körültekintéssel és óvatossággal járt el a panaszos fizikai sérülésének elkerülése végett, mindezek alapján a Testület véleménye szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz és a testi épséghez való joga. A panaszos igazoltatása miatt szintén nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga.

Ugyanakkor a 2016. július 6-án foganatosított a tömegosztatás végrehajtása nem felelt meg az előírásoknak, ezért sérült a jelenlévők gyülekezési joga. Viszont a kényszerítő eszköz alkalmazására jogszerűen került sor a panaszossal szemben az előzetes figyelmeztetést követően. Továbbá a panaszos igazoltatása miatt nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga.

A 2016. július 6-án 12 óra 45 perckor foganatosított előállításra kellő jogalap birtokában és az arányosság követelményének megfelelően került sor, erre tekintettel a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga nem sérült. Ugyanakkor a panaszos előállításának időtartama nem felelt meg az Rtv. 15. §-ában meghatározott követelményeknek, így véleménye szerint a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga súlyosan sérült. A panaszos emberi méltósághoz való joga a testi kényszer alkalmazása miatt viszont nem sérült.

A konkrét esetben megvalósult sérelmek a Testület megítélése szerint elérik a súlyosság azon fokát, amely indokoltá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Megjegyzi továbbá a Testület, hogy a későbbi beazonosítást és a bizonyítást nagyban megkönnyítené a jövőben, ha a rendőrség a felvételek készítésekor azokat a megfelelő időbélyegzővel látná el.

Budapest, 2017. július 6.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag